

نشست تهران با حضور وزرای خارجه ۵ کشور درگیر مساله قفقاز کنش فعال ایران در تحولات حساس منطقه بود

قفقاز بدون ناتو، بدون اسرائیل

زهرا طیبی خبرنگار گروه نقد روز

قفقاز و دعوی آذربایجان و ارمنستان، قصه کردی‌ورها و دعوا برسر احداث آنها ازجمله موضوعاتی بود که چند وقت اخیر و پیش از درگیری های اسرائیل در نوار غزه، بخش مهمی از اخبار و دیدارهای منطقه را به خود اختصاص می داد. نشست ۳+۳ قفقاز در تهران در روزهایی که خاورمیانه دستخوش تحولات و اتفاقاتی است که هر روز معادلات جدید به همراه می آورد رامی شود فرصت مهمی برای حل این چالش‌ها بدون حضور و دخالت قدرت های خارجی دانست. اینکه آیا این نشست منجر به حل تمام اختلافات خواهد داشت یا نه، امری است که البته قابل تحلیل و بررسی است اما می توان آن را مقدمه گام برداشتن به سمت حل چالش ها و بازرگرداندن ثبات به منطقه با حضور و نقش آفرینی ایران دانست.

نشست ۳+۳؛ قالبی برای کاهش چالش‌ها بدون دخالت قدرت‌های خارجی

پیش از نشست تهران، نشست ۳+۳ در مسکو و با حضور پنج کشور (ایران، آذربایجان، ارمنستان، روسیه، ترکیه) منهای گرجستان برگزار شده بود. گرجستان اعلام کرده بود که به خاطر اختلافاتی که با مسکو در مرزهای جغرافیایی اش دارد، در این نشست شرکت نخواهد کرد. آخرین نشست ۳+۳ قفقاز روز گذشته در تهران برگزار شد و اگرچه گرجستان این بار هم در نشست حضور پیدا نکرد، اما وجه تفاوت این نشست با نشست های قبلی حضور نمایندگان کشورهای در سطح وزارت خارجه بود، درحالی که پیش از این، نشست در چهارچوب معاونان برگزار می شد. از این جهت می توان تفاوت این نشست با دیگر نشست‌ها را قابل توجه ارزیابی کرد. امری که امیرعبداللهیان نیز به آن اشاره کرد و آن را سنگ بنای برقراری آرامش، در منطقه دانست گفت: «نشست وزرای خارجه فرمت ۳+۳ در تهران می تواند سنگ بنای مسیر برقراری آرامش و پایان چالش‌ها در قفقاز جنوبی با مشارکت بازیگران درون منطقه‌ای و همسایگان باشد.» نشست تهران، البته در شرایطی برگزار می شود که اسرائیلی‌ها که پیش از این همواره به دنبال نفوذ و تهدید ایران در این منطقه بودند، اکنون درگیر جنگ در نوار غزه هستند و شاید بتوان از این جهت نیز برگزاری این نشست را قابل توجه دانست. نفوذ اسرائیل البته یکی از چالش‌های موجود در منطقه قفقاز است. درحالی که همچنان اختلافات سرزمینی و جغرافیایی کشورها در این منطقه با چالش مواجه است، جنگ اوکراین و روسیه نیز توجه کشورهای اروپایی، آمریکا و ناتو به این منطقه شده که لازم است کشورهای موثر در این منطقه، پیرامون آن به اتفاق نظر برسند تا قفقاز ثباتی نسبی با نقش آفرینی ایران پیدا کند.

قصه قره‌باغ و اختلاف آذربایجان و ارمنستان
اختلافات سرزمینی و جغرافیایی را شاید بتوان یکی از مهم ترین اختلافات در منطقه قفقاز جنوبی دانست. امری که باعث شده این منطقه همواره دچار بی ثباتی و درگیری باشد. یکی ازمهم ترین این اختلافات میان آذربایجان و ارمنستان است. تصرف منطقه قره‌باغ توسط ارمنستان با وجود اینکه آن منطقه جزء خاک آذربایجان بود، یکی از موارد بروز درگیری میان این دوکشور بود که منجر به جنگ هم شد و البته آذربایجان بخش هایی از خاک خود را پس گرفت. آخرین درگیری جدی میان آذربایجان و ارمنستان در این منطقه در سال ۲۰۲۰ اتفاق افتاد و دوطرف یکدیگر را به آغاز درگیری‌ها متهم کردند. در آخرین نمونه نیز، در جریان درگیری‌ها در شهریور ماه اخیر، آذربایجان و ارمنستان بر سر آتش بس توافق کردند و بر این مبنا قرار شد که شبه‌نظامیان ارمنی و تشکیلات مسلح غیرقانونی در قره‌باغ سلاح‌های خود را زمین بگذارند. مواضع رسمی و سیاست‌های نظامی خود را ترک کنند. شبه‌نظامیان غیرقانونی منحل شوند و در عین حال همه سلاح‌ها و تجهیزات سنگین تسلیم شود. این امر اگرچه منجر به برقراری ثباتی نسبی در این منطقه شد اما همه ماجرای بی ثباتی در قفقاز، قره‌باغ نبود.

کردی‌ورزنگه‌زور یا راهگذراس؟

این روزها بحث احداث کردی‌وری به نام زنگه‌زور در اخبار منطقه قفقاز نیز مورد توجه قرار دارد. ترکیه هم‌راستا با آذربایجان اقبال زیادی برای احداث این کردی‌ور نشان می دهد؛ چراکه احداث آن ترکیه را به درهای خزر، ترکمنستان و چین متصل می‌کند اما احداث این کردی‌ور منجر به تغییر ژئوپلیتیک منطقه برای ایران خواهد شد و علاوه‌براینکه ارتباط ایران با ارمنستان را محدود می‌کند، برای متصل شدن ایران به اروپا نیز مشکلاتی به وجود می‌آورد و می‌شود گفت ایران به نوعی در این منطقه محصور می‌شود. ایران اما برای احداث یک راه ترانزیتی و همچنین تحت تاثیر قرار نگرفتن موقعیت ژئوپلیتکی خود، راه‌حل دیگری ارائه داد و آن هم احداث «راهگذراس» بود. احداث این راه‌گذر، نخجوان را به آذربایجان متصل می‌کند؛ پیشنهادی که منجر به اتصال روابط اقتصادی ایران و آذربایجان می‌شود و از طرفی منجر به تغییر ژئوپلیتک منطقه نیز نمی‌شود. این پیشنهاد در جریان دیدار اخیر وزیر راه با الهام علی‌اف و رئیس کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و آذربایجان مطرح شد و توافقی در این راستا صورت گرفت. بذرپاش در این دیدار گفت: «برنامه جامع ارتقای ترانزیت تا ۱۵ میلیون تن در اقی ۲۰۲۰

قفقاز بدون ناتو، بدون اسرائیل

در تمام شقوق هدف‌گذاری شده است که برنامه عملیاتی آن باید پیگیری شود.» این طرح البته همچنان در حال پیگیری است و به نظر می‌رسد یکی از محوهای جلسه ۳+۳ قفقاز است.

ردپای ناتو و فرصتی برای حذف تهدیدهای خارجی از قفقاز

یکی دیگر از چالش‌هایی که منطقه قفقاز همچنان با آن دست‌وپنجه نرم می‌کند، حضور و نفوذ قدرت‌های خارجی در این منطقه است. این امر در جریان جنگ ۲۰۲۰ قره‌باغ تهدید بیشتری پیدا کرد و از طرفی نیز راه‌های ترانزیتی منطقه باتوجه به اهمیتی که برای دیگر کشورهای خارجی دارد، منجر به حضور و دخالت آنها در قفقاز شده است. بحرانی که اروپا در ماجرای درگیری میان روسیه و اوکراین در حوزه انرژی و ترانزیتی با آن مواجه شد، منجر به نقش آفرینی اروپایی‌ها در منطقه شد. جنگ اوکراین منجر به افزایش اهمیت این منطقه برای آمریکایی‌ها هم شد. همچنین آمریکا از طریق حضور ناتو در منطقه نیز به دنبال تهدید منافع روسیه در این منطقه هست. صهیونیست‌ها نیز از طرف دیگر با نفوذی که در جمهوری آذربایجان داشتند، به دنبال تهدید منافع ایران در این منطقه هستند. همه این اتفاقات، معادلاتی موجود در منطقه قفقاز را با چالش جدی مواجه کرده و منجر به این شده که بازرگرداندن ثبات به منطقه با فرض حفظ منافع تمام طرف‌ها، با مشکل مواجه شود. اما در وهله اول می‌بایست این دخالت‌ها و اعمال نفوذها کنترل شود. شاید بتوان گفت باتوجه به اینکه صهیونیست‌ها الان درگیر جنگ در نوار غزه هستند و تمرکز متحد آمریکایی آنها هم روی کنترل شرایط در اسرائیل است، اکنون فرصت مناسبی برای تغییر معادلات منطقه‌ای به نحوی است که ثبات به منطقه برگردد و ایران نیز نقش محوری در این چهارچوب داشته باشد.

سیاست خارجی کنشی و مبتکرانه ایران در قفقاز

برای بررسی ابعاد مهم و قابل پرداختی که در این نشست مورد توجه قرار دارد با علی‌حیدری، کارشناس مسائل قفقاز گفت‌وگو کردیم. حیدری معتقد است این نشست باتوجه به حضور کشورها در سطح وزارت خارجه و نقش آفرینی ایران در این منطقه اهمیت این نشست را افزایش داده است و در تحلیل آن گفت: «پلنفرم ۳+۳ در سطح وزرای خارجه، شامل ایران، آذربایجان، ارمنستان، روسیه، ترکیه منهای گرجستان خواهد بود یعنی پنج کشور در این پلنفرم و در سطح وزرای خارجه حضور پیدا خواهند کرد. می‌توانیم بگوییم در سه دهه گذشته، بالاترین سطح اجلاس، در منطقه در این خصوص است که در حال برگزاری است. پیش از این نشستی که در مسکو برگزار شده بود، در سطح معاونان وزیر خارجه بود ولی سطح این نشست وزیران است و هدفش هم رسیدن به راه‌حلی برای صلح در منطقه قفقاز خواهد بود. از این جهت می‌توانیم بگوییم که حضور تقریباً بالاترین، مقامات دیپلماسی کشورهای منطقه در این نشست تاثیر بالایی خواهد داشت و نقش مهم ایران در این منطقه را نشان می‌دهد. ایران بعد از جنگ ۲۰۲۰ و تغییراتی که در حوزه مرزهای شمالی‌اش به وجود آمد – یعنی آزادسازی خاک اشغالی آذربایجان- تصمیم گرفته که راهبرد خودش را در منطقه قفقاز جنوبی، تغییر دهد و از حالت سیاست سه دهه گذشته، مبتنی برسیاست خارجی بدون ابتکار، به سیاست خارجی کنشی و مبتکرانه تغییر کند. ایران سعی می‌کند تا ضمن ایجاد راه‌حلی برای رسیدن به صلح، در حوزه مهم مساله ترانزیت هم به راه‌حلی دست پیدا کند.»

تاکید بر ممنوعیت حضور قدرت‌های بیگانه در قفقاز

این کارشناس مسائل قفقاز، نکات بعد از جنگ قره‌باغ را مورد اشاره قرار می‌دهد و می‌گوید: «بعد از جنگ قره‌باغ، دو نکته در این منطقه خیلی مهم بود؛ یکی در موضوع وضعیت سیاسی و حقوقی قره‌باغ بود که بعد از جنگ به چه شکلی خواهد شد و دوم هم بحث دالان موسوم به زنگه‌زور بود که آذربایجان و ترکیه به دنبال آن بودند. با جنگی که ماه گذشته از طرف آذربایجان تحت عنوان عملیات مبارزه با تروریسم، در قره‌باغ شکل گرفت و تسلیم شدن شبه‌نظامیان ارمنی و پذیرش الحاق قره‌باغ به خاک جمهوری آذربایجان، می‌توانیم بگوییم موضوع قره‌باغ به طورکامل از دستورکار خارج شده و امروز بحث کردی‌ور در دستورکار آذربایجان و به‌خصوص ترکیه قرار گرفته است. باتوجه به این موضوع اگر با راه‌حل مرضی‌الطرفین، راه‌حلی که همه طرفین بپذیرند، دنبال نشود، ممکن است دوباره بی‌ثباتی در این منطقه حاکم بشود، لذا جمهوری اسلامی تلاش دارد که این موضوع در این نشست مطرح شود. از طرف دیگر بحث حضور رژیم صهیونیستی در مرزهای شمالی ایران را داریم که بعد از جنگ قره‌باغ پرتنگ شده و تهران بارها به طرف آذربایجانی اعلام کرده است که اجازه نخواهد داد این منطقه به کانون تمرکز یا حضور عناصر صهیونیستی در منطقه تبدیل شود، چون تهران بر این اعتقاد است که حضور این عناصر باعث ناامنی در قفقاز جنوبی در آینده خواهد شد. به همین خاطر فکر می‌کنم یکی دیگر از محورهایی که در این نشست مدنظر جمهوری اسلامی قرار دارد یادآوری مجدد این موضوع به طرف آذری است که خودش را در قالب این موضوع که نیروهای بیگانه نباید در منطقه حضور داشته باشند، نشان خواهد داد. از طرف دیگر ارمنستان هم از سال ۲۰۲۰ به این سو به دنبال کشاندن کشورهای خارجی از اتحادیه

نقدی بر تبلیغات ویدئویی زنده

شرکت‌های مختلف در فضای مجازی

سر جدت به «سال» زنگ‌زن!

هومن جعفری خبرنگار

۱. در امر ضعیف بودن تبلیغات یا به عبارت دیگر صنعت تبلیغات در ایران بحثی نیست. دنبال دلیل و بهانه‌اش هم نمی‌گردیم. محدودیت‌ها و ضعف اقتصادی و هزینه‌نکردن درست شرکت‌ها برای تبلیغات می‌تواند دلیل مهمی باشد که چارهنوز این صنعت در ایران بسیار جای کار دارد و حتی به مرزهای بلوغ هم نزدیک نشده. هنوز تبلیغ بومی درست و حسابی نداریم و معدود تبلیغ‌هایی که سعی می‌کنند چشم‌نواز جلوه کنند، کپی برداری موبه‌مو و نعل‌به‌نعل از نمونه خارجی است که اگر باچه‌های مولایی و چشم‌آبی همراه نشود، تهیه‌کننده شب خوابش نمی‌برد! امروز در این مطلب اما باصنعت تبلیغات رسمی در ایران کاری نداریم. ۱.۲. اگر شما هم مثل من مشتری دائمی فضای مجازی باشید، با آژانس‌های تبلیغاتی جدیدالتاسیسی طرف شده‌اید که برای فضای مجازی تبلیغ می‌سازند و طبیعتاً همان پختگی نیم‌پند آژانس‌های رسمی تبلیغاتی را هم ندارند! اگر صنعت رسمی تبلیغات در ایران، برای آگهی ساختن باید هزار امتحان بدهد و هزار بار نظارت شود و آدم هایش باید تلاش کنند تا کارشان معنا و کیفیت داشته باشد، در صنعت تبلیغات غیررسمی یا تبلیغات فضای مجازی، نه باکیفیت طرفیم نه با ممیزی و نه با حساسیت. نه کسی هست که روی محتوا نظارتی داشته باشد و نه اصلاکسی هست که به این آقایان یا خانم‌های سازنده تبلیغات بگوید: خرت به چند! هرچه دل‌شان می‌خواهد می‌سازند و یک جمله داغ یا به‌اصطلاح خودشان «قلاب» می‌اندازند سرکلیبی که تولید کرده‌اند و بعد یک تبلیغ گروه سنی الف تحویل مردم می‌دهند و به معجزه پیچ‌های پرطرفدار، تبلیغ‌پدشان به مقیاس میلیونی دیده می‌شود و سفارش دهندگان بعدی از راه می‌رسند.

۳. بعضی وقت‌ها این تبلیغات فقط بی ادبانه و روی اعصاب است. مثلاً تبلیغ یک شرکت که اپلیکیشن بازی طراحی کرده را هر وقت می‌بینم، دل‌م می‌خواهد موبایل‌م را بشکنم! تبلیغ برای بازی منج است، پسر جوانی از خواب بیدار می‌شود. سر سفره صبحانه منج بازی می‌کند و از خوشحالی بردن یا مثلاً جفت‌شش آوردن، لیوان سر سفره را می‌شکند! در آسانسور، هم جفت‌ششی چیزی می‌آورد و از خوشحالی، به دختر جوانی که کنارش ایستاده، تنه می‌زند و دختر رانفش زمین می‌کند و بی آنکه کتکش هم بگذرد، آسانسور را ترک می‌کند! بعد روی موتور جفت‌شش می‌آورد و با موتور به یک مانع راهمانی می‌رانندگی می‌کنید و ششادی می‌کنید. در جلسه کاری، درحالی‌که مدیر ارشد مشغول توجیه کارمندان و توضیح دادن یک نمودار مهم مدونبومی است، استاد جفت‌شش می‌آورد و از خوشحالی به کارمندی که مشغول کار کردن و توجه به صحبت‌های مدیر است، تنه می‌زند و او را ز روی صندلی پرت می‌کند! این! دست آخر هم دختری که صبح در آسانسور تنه خورده بود، در آسانسور جفت‌شش می‌آورد و با خوشحالی به پسر تنه می‌زند و پسر نقش زمین می‌شود!

صادقانه بگویم برداشتم من از دیدن این تبلیغ این است: این بازی فقط برای افراد بی‌شعور، بی‌ادب و فاقد‌شعور اجتماعی طراحی شده. آدم‌هایی که می‌توانند در همه چیز، از اخلاق انسانی تا اخلاق رانندگی تا اخلاق کاری، بی‌شعور و نفهم باشند. هر وقت این تبلیغ را می‌بینم، با خودم عهد می‌کنم این بازی را روی گوشی نصب نکنم و نمی‌کنم. ۴. تاگی‌ها نوع دیگری از تبلیغات در اینستاگرام مد شده. تبلیغ رویم ببینم چه خبر است. یکی می‌گوید: دیدم این خانم اینجا تبلیغ تلبد لاید پول کرایه ماشین ندارد. رویم به او پولی کمک کنیم که به خانه‌اش برود. بعد با دختر صحبت می‌کنند و دختر توضیح می‌دهد که در کنار خیابان مشغول مغلارتید کردن در بازارهای مالی است و آنقدر پول درآورده که صرف نمی‌کند از جایش بلند شود و به محل کارش برود. تهش هم می‌گوید: اگر به پیچ استاد بق بگویان» برود، می‌توانید همه فنون تردید کردن زیر تیر چل‌چل‌غریق را یاد بگیرید و میلیارد شوید. این تبلیغات آخرین مند تبلیغات افشاح، بی‌کیفیت، بدون فکر و طبیعتاً بدون نظارت هستند که صرفاً چون بسیار دیده می‌شوند، جلوه می‌کنند، درحالی‌که از منظر پیام تبلیغاتی قطعاً هزار و یک ایراد دارند. برای تولید کردن‌شان هم نیازمند ذهن خلاق و عقل درست و حسابی نیستید. فقط کافی است یک آدم فضول‌پشت دوربین باشد و دختری جذاب و امروزی را وسوار ماشینتی آنچنانی نشان دهید که با نگاه کردن به گوشی موبایلش، مشغول انجام دادن کارهای بزرگی است. تهش هم آدم‌سی می‌دهید که برو فالان پیچ و آنجا آخرین شیوه‌های فالان کار را یاد بگیر. این تبلیغات تکراری، بدون خلاقیت و از همه‌تر مت‌سری‌دوزی شده، به تاگی‌های وارد بازار جدیدی از وقاحت، بی‌اخلاقی و نفهمی شده‌اند. از همه بابت اینکه نمی‌توانم توهین‌های مناسب‌تر و درخورتری پیداکنم عذر می‌خواهم، چون اینجا خانواده‌نشسته ولی شما هم بعد از خواندن پاراگراف پایینی، متوجه می‌شوید که منظوم چیست و احتمالاً خودتان ناسراهای موبدانه‌ای که نوشتم را با کلمات پرچاشنی‌تر و مناسب‌تر جایگزین خواهید کرد.

خانمی می‌رود برای مصاحبه. از مردم سوال می‌کند که عزیز از دست داده‌اند یا نه؟ مردم صحبت می‌کنند. یاد عزیزان از دست‌رفته می‌افتند. اشکی می‌ریزند. وارد ششکی می‌شوند. یادشان می‌افتد که عزیززی از دست داده‌اند. بعد مردی می‌آید جلوی دوربین و تعریف می‌کند که مشکلی بوده و یکی از عزیزانش به عمل نیاز داشته و عمل بسیار پرخرج بوده اما او توانسته با رفتن به پیچ استاد قارقارقریان» و یاد گرفتن شیوه‌های کسب درآمد دلاری، عزیزیش را زنده نگه دارد و شما هم می‌توانید با حضور در پیچ این استاد حکیم، این آموزش‌ها را ببینید! شما را نمی‌دانم اما من و تمام کسانی که این تبلیغ را دیدند، برای روح و روان خانواده‌استاد، چنان دعاهای خیرین انجام داده‌اند که طرف ناچار شده کامت‌ها را ببیند! احتمالاً آن مغز متفغنی که پشت طراحی این تبلیغ بوده، از روز نمی‌رود و بر این باور است که «تبلیغم خیلی باحال بود چون مخاطب را درگیر کرد!»

درد اینجاست. وقتی نظارت هست، فجایعی را در صنعت تبلیغات می‌بینیم که روی بیلبردهای سطح‌شهر، به شدت حال‌بدکن بودند. تبلیغاتی باکنایه‌های جنسی که نیاز نیست یادآوری شود. ببینید اینجا که احتمالاً نه نظارتی هست و نه کسی کاری به کار محتوا دارد، برای درگیر کردن مخاطب به چه تدابیر کثیفی رسیده‌اند. یاد سریال «بهرت است با» سال» تماس بگیر!» اقدام و آن تیمی که داشت برایش تبلیغ درست می‌کرد. از منظر کیفیت ساخت تبلیغ و همچنین بی‌منطق بودن تبلیغات، این آگهی‌های ای‌نستاگرامی را انگار خود سال‌گردمن ساخته با همان دو سه دانشجوی کنار دستش. اگر این است که لطفاً با «سال» تماس بگیرید!

فرهنگ‌محلیگان

روز قفقاز

<div><div><div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div></div></div></div>
سه‌شنبه ۲ آبان ۱۴۰۲
شماره ۳۹۸۹
www.fdn.ir
FARHIKHTEGANDAILY

<div><div><div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div></div></div></div>
شماره ۳۹۸۹
www.fdn.ir
FARHIKHTEGANDAILY

<div><div><div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div></div></div></div>
شماره ۳۹۸۹
www.fdn.ir
FARHIKHTEGANDAILY

<div><div><div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div></div></div></div>
شماره ۳۹۸۹
www.fdn.ir
FARHIKHTEGANDAILY

<div><div><div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div></div></div></div>
شماره ۳۹۸۹
www.fdn.ir
FARHIKHTEGANDAILY

<div><div><div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div></div></div></div>
شماره ۳۹۸۹
www.fdn.ir
FARHIKHTEGANDAILY

<div><div><div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div></div></div></div>
شماره ۳۹۸۹
www.fdn.ir
FARHIKHTEGANDAILY

<div><div><div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div></div></div></div>
شماره ۳۹۸۹
www.fdn.ir
FARHIKHTEGANDAILY

<div><div><div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div><div><div><div></div></div></div></div></div></div>
شماره ۳۹۸۹
www.fdn.ir
FARHIKHTEGANDAILY